

SPIS RZECZY.

ILU JEST NA ŚWIECIE POLAKÓW? Napisał *Bolesław Koskowski*, str. 3—30. Uwagi wstępne, str. 3—5. Obrachunek szczegółowy: I. Państwo Niemieckie, str. 6—10. II. Państwo Rosyjskie. Królestwo Polskie. Kraj Zachodni. W innych częściach Państwa Rosyjskiego, str. 10—17. III. Państwo Austriackie. Galicya. Śląsk austriacki, str. 17—21. Polacy w innych krajach: W Stanach Zjednoczonych. W Brazylii, str. 21—26. Obrachunek ogólny, str. 26—27. Rzut oka wstecz, str. 27—30.

RYS LUDOZNAWCZY, str. 31—55. Napisał *Jan Karłowicz*. I. Stanowisko Polaków w szerepie aryjskim. (Wstęp. Cztery rasy. Plemiona aryjskie. Słowianie), str. 31—42. II. Rys ludoznawstwa polskiego. (Wstęp. Budowa cielesna. Wiedza ludowa. Wierzenia), str. 43—55.

Ziemie polskie w Prusach. (Prusy Wschodnie i Zachodnie, W. Ks. Poznańskie, Śląsk). Opracował *Aleksander Czechowski*. Str. 56—509.

RZUT OKA WSTECZ. Zdobycze niemieckie w Słowiańszczyźnie zachodniej, str. 56—65.

ZARYS GEOGRAFICZNY, str. 66—117. Uwagi wstępne, str. 66—70. A. Pojezierze Pruskie i Pomorskie, str. 71—90. Gleba. Płody mineralne, str. 90—91. B. Dolina Warty i Noteci, str. 91—101. Gleba. Płody mineralne, str. 102—103. C. Wyżyna i zatoka Śląska, str. 103—114. Gleba. Płody mineralne, str. 114—116. Stosunki klimatyczne, str. 116—117.

W. KSIĘSTWO POZNAŃSKIE, str. 119—260.

1. **Pogląd historyczny**, str. 119—128. Położenie i granice, str. 119—121. Od Mieczysława I do upadku państwa Polskiego, str. 122—126. Od końca w. XVIII do naszych czasów, str. 127—128.

2. **Ustrój administracyjny i polityczny**, str. 129—145. Obwody regencyjne, str. 130. Powiaty, str. 130—134. Samorząd gminny, powiatowy i prowincjonalny, str. 135—139. Sądownictwo, str. 139—141. Stosunki wojskowe, str. 141—142. Udział w sejmie pruskim i parlamencie niemieckim, str. 142—145.

3. **Topografia**. Opis kraju i ważniejszych miejscowości według powiatów, str. 145—177.

4. **Ludność**, str. 177—207. Uwagi ogólne o statystyce ludności, str. 177—180. Gęstość zaludnienia dawniej i obecnie, str. 180—181. Gminy wiejskie i miejskie, str. 181—183. Statystyka według płci i wieku, str. 184—185. Statystyka urodzin i śmierci, str. 185. Wychodźstwo i imigracja, str. 186—189. Statystyka według wyznania, str. 190—191. Polacy i Niemcy, str. 193—199. Stosunek narodowości do wyznania, str. 199—202. Ludność niemiecka, str. 202—204. Żydzi, str. 204. Ludność polska, str. 204—207.

5. **Rolnictwo, przemysł, handel, środki komunikacji**, str. 207—237. Uwagi ogólne, str. 207—210. Rolnictwo, str. 210—218. Własność polska i niemiecka, str. 219—224. Przemysł i handel, str. 224—237. Środki komunikacji, str. 231—234. Banki i spółki zarobkowe polskie, str. 236—7.

6. **Stosunki kościelne, szkolnictwo, oświata, instytucje społeczne, prasa**, str. 237—260. Stosunki kościelne, str. 237—243. Szkolnictwo, str. 243—249. Instytucje naukowe. (Muzea niemieckie, Muzeum Mielżyńskich, Biblioteka Raczyńskich, Tow. Przyjaciół Nauk), str. 250—252. Tow. Czytelników ludowych, str. 253—4. Stowarzyszenia polskie, str. 254—5. Tow. Pomocy Naukowej K. Marcinkowskiego, str. 255—6. Teatr polski, str. 256—258. Dziennikarstwo, str. 258—260.

POMORZE I ZIEMIA PRUSKA. (Prusy Wschodnie i Zachodnie), str. 261—416.

1. **Pogląd historyczny**, str. 261—280. Pomorze zachodnie i wschodnie aż do najścia Krzyżaków, str. 261—267. Państwo Krzyżackie, str. 267—271. Grunwald i jego na-

stepstwa, str. 271—273. Hohenzollernowie w Prusach Książęcych, str. 274—278. Od końca w. XVIII do naszych czasów, str. 278—290.

2. **Stosunki administracyjne i polityczne**, str. 231—292. Ustrój centralistyczny i autonomiczny, str. 281—285. Prusy Wschodnie. Podział na obwody regencyjne i powiaty, str. 285—287. Sądownictwo, str. 287—8. Sprawy wojskowe, str. 288. Udział w sejmie i parlamencie, str. 288. Prusy Zachodnie: Podział na obwody regencyjne i powiaty, str. 288—290. Sądownictwo, str. 290. Sprawy wojskowe, str. 291. Udział w sejmie i parlamencie, str. 291—2.

3. **Topografia**. Opis kraju i ważniejszych miejscowości według powiatów, str. 293—331. Prusy Zachodnie, str. 295—318. Warmia, str. 318—320. Mazowsze pruskie, str. 320—328. Powiaty niemieckie i litewskie Prus Wschodnich, str. 328—331.

4. **Ludność**, str. 331—359. Liczba i gęstość zaludnienia, str. 331—336. Gminy wiejskie i miejskie, str. 336—338. Statystyka urodzin i śmierci, str. 338—340; według płci i wieku, str. 340—1. Wychodztwo i imigracja, str. 342—3. Wyznania, str. 343—4. Statystyka ludności polskiej w Prusach Zachodnich, str. 346—351; w powiatach pomerańskich Bytowskim i Lęborskim, str. 351—2; na Warmii i Mazowszu pruskim, str. 353—5. Kaszubi i Mazurzy, str. 355—7.

5. **Rolnictwo, przemysł, handel, środki komunikacji**, str. 359—386. Rolnictwo, str. 364. Własność polska w Prusach Wschodnich, str. 365; w Prusach Zach., str. 365—368. Komisja kolonizacyjna, str. 368—370. Przemysł i handel w Prusach Zachodnich, str. 370—372. Banki i spółki zarobkowe polskie, str. 372—376. Środki komunikacyjne w Prusach Zachodnich, str. 377—9. Ruch na Wiśle, str. 379—383; ruch kolejowy, 380 i 383—4; handel zamorski Gdańska, str. 383. Handel, przemysł i stosunki komunikacyjne w Prusach Wschodnich, str. 385—6.

6. **Stosunki kościelne, szkolnictwo, oświata, instytucje społeczne, prasa**, str. 387—416. Stosunki kościelne, str. 387—392 i 398—399. Stronnictwo katolickie (centrum) i Polacy, str. 392—398. Stosunki szkolne, str. 400—406. Rozwój ludności polskiej a dziennikarstwo, str. 406—413. Stowarzyszenia polskie, str. 413—14. Polskie instytucje naukowe, str. 415—16. Muzea, str. 416.

GÓRNY ŚLĄSK. Str. 417—509.

1. **Pogląd historyczny**, str. 417—437. Uwagi wstępne, str. 417—419. Śląsk pod książętami Piastowskimi, str. 420—431. Zajęcie Śląska przez Prusaków, str. 429—434. Śląsk pod władzą pruską, str. 434—437.

2. **Topografia**. Opis kraju i ważniejszych miejscowości, str. 437—455.

3. **Stosunki administracyjne i polityczne**, str. 455—462. Podział na powiaty, str. 457. Stosunki sądowe, str. 458—9. Sprawy wojskowe, str. 459. Udział w sejmie i parlamencie, str. 459—462.

4. **Ludność**, str. 462—481. Liczba i gęstość zaludnienia, str. 462—466. Statystyka według płci, str. 467. Wychodztwo i imigracja, str. 467—469. Statystyka urodzin i śmierci, str. 470. Statystyka wyznań, str. 470—473. Polacy i Niemcy, str. 473—479. Protestanci polscy, str. 479. Lud górnośląski, 480—1.

5. **Rolnictwo, przemysł, handel, środki komunikacji**, str. 482—496. Rolnictwo, str. 482—486. Polska własność ziemska, str. 487. Przemysł, górnictwo i handel, str. 489—496. Środki komunikacji, str. 496. Banki polskie, patrz w „Uzupełnieniach” str. 520.

6. **Stosunki kościelne, szkolnictwo, oświata, instytucje społeczne, prasa**, str. 496—509. Stosunki kościelne, str. 496—7 i 501. Stronnictwo katolickie (centrum) a lud polski, str. 497—501. Stosunki szkolne, str. 501—503. Ruch narodowy a dziennikarstwo polskie, str. 503—509.

POLACY NA WYCHODZTWIE W NIEMCZECH. Napisał *Aleksander Czechowski*. Pogląd statystyczny, str. 510—512.

Wykaz alfabetyczny miejscowości, nazw geograficznych, wybitniejszych instytucji i osobistości na obszarze ziem polskich w Prusach, str. 513—519.

Sprostowania i uzupełnienia, str. 520.

Spis map i ilustracji, umieszczonych w tomie I, str. III—IV.

